

KKE-O-31/07/2023

Warszawa, 1 sierpnia 2023r.

Informacje dla Lekarzy na temat prowadzenia nadzoru epidemiologicznego nad ostrymi porażeniami wiotkimi w związku z udziałem Polski w Światowym Programie Eradykacji Poliomyelitis

Szanowni Państwo,

Polska od 2002r. należy do Regionu Europejskiego WHO oficjalnie wolnego od *poliomyelitis*. Ostatni przypadek tej choroby, wywołany dzikim szczepem wirusa (WPV), został odnotowany w naszym kraju w 1984r. Pomimo korzystnej sytuacji epidemiologicznej w naszym kraju tzn. braku występowania *poliomyelitis*, zgodnie ze światową strategią WHO, istnieje konieczność prowadzenia nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi. Jest to kluczowy element w procesie *globalnej eradykacji poliomyelitis*.

Zgodnie z definicją przypadku ostrego porażenia wiotkiego przyjętą na potrzeby nadzoru, uznano że jest to każde ostre porażenie, które występuje u dziecka w wieku poniżej 15 roku życia, włączając w to przypadki zespołu Guillain-Barré oraz poprzecznego zapalenia rdzenia.

Skuteczny nadzór nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW) jest najbardziej czułym wskaźnikiem mającym na celu potwierdzenie lub wykluczenie występowania dzikiego wirusa *polio* na danym terenie.

Nadzór epidemiologiczny przypadków ostrych porażen wiotkich zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) obejmuje:

- zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillain-Barré,
- poprzeczne zapalenie rdzenia,
- neuropatie pourazowe,
- inne OPW

u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzewego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, OPW w tym: zespół Guillain-Barré u dzieci do 15 roku życia, poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe, inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzewego, zachorowania podejrzone o *poliomyelitis*, podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej i hospitalizacji.

Zgłoszenie powinno zostać dokonane niezwłocznie, nie później, niż w ciągu 24 godzin.

W ramach światowej strategii eradykacji *poliomyelitis*, ostre porażenia wiotkie podlegają zgłoszeniu do WHO. Zgłoszenia wysyłane są systematycznie co tydzień przez cały rok. W przypadku braku występowania OPW na terenie kraju w przeciągu tygodnia – wysyłany jest tzw. raport zerowy.

Zgodnie z przyjętą metodologią rocznie nasz kraj powinien zgłosić do WHO minimum 60 przypadków OPW. Niestety oczekiwaną liczbę OPW ostatnio udało się przestać w 2016r. (62 przypadki OPW), natomiast w ostatnich latach liczba zgłoszeń była znacząco mniejsza np.: w 2020r.- 37 przypadków, w 2021r.- 49 i w 2022r.- 37.

Wymagane działania w przypadku wystąpienia *ostrego porażenia wiotkiego (OPW)*

Na podstawie zgłoszeń z całego kraju pracownik Zakładu Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru NIZP PZH-PIB przygotowuje i wysyła co tydzień raport do WHO. Ponadto w 2 kwartale roku przekazywany jest raport roczny, w którym na podstawie określonych wskaźników oceniana jest czułość systemu nadzoru nad OPW

Informacje dodatkowe

Po zakończeniu procesu diagnostyczno-terapeutycznego u pacjenta z OPW, w oparciu o lekarskie badanie kontrolne wykonane w terminie od 60 do 90 dni po wystąpieniu porażenia, pracownicy Inspekcji Sanitarnej uzupełniają jednostkowy wywiad o dane demograficzne, epidemiologiczne i kliniczne oraz wyniki badań wirusologicznych.

W celu poprawy zgłaszalności ostrych porażenia wiotkich, w ramach działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, we wszystkich powiatach, gdzie znajdują się szpitale z oddziałami neurologii dziecięcej zostali wyznaczeni koordynatorzy, którzy są wskazani do aktywnego kontaktu ze szpitalami w celu poprawy zgłaszalności OPW. W związku z tym, w przypadku pytań lub wątpliwości, można skontaktować się z najbliższą Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną lub Zakładem Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru NIZP PZH-PIB w celu uzyskania stosownych informacji.

Z poważaniem,

